

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, LIEPA – JULY 24, 1991

Nr. 143

Gorbačiovas prieš marksistinę-leninistinę sistemą

Prisimenamas Nikitos Chruščiovo „dingimas“

Maskva. Liepos 22 d. – Reuterio žinių agentūra praneša, jog laikraštis „Nezavisimaja Gazeta“, labai gerai informuotas ir patikimas, rašo, jog šią savaitę Sovietų prez. M. Gorbačiovas pasiūlys labai radikalią programą, kuri bus priešinga marksistinei doktrinai ir pasisakanti už daugpartinę sistemą ir už įvedimą nuosavybės teisės.

Gal galas marksistinei sistemai

Plenarinė Komunistų partijos Centro komiteto sesija prasideda šį ketvirtadienį. Jei Gorbačiovas tikrai pasiūlys tokius pakeitimus, tai susilauks labai didelių ginčų. Yra žinoma, kad Minske praėjusią savaitę buvo susirinkę partijos griežtosios linijos atstovai ir svarstė Gorbačiovo vedamą politiką, tačiau nežinoma, kokius nutarimus jie padarė. Maskvoje viešai kalbama, kad šis sesija busianti audringa. Iki šiol Gorbačiovas mokėjo „išsisukti“ ar jam pavyks ir šį kartą, sunku pasakyti. Minėtas laikraštis rašo, jog Gorbačiovas siūlys atsisakyti marksistinės-leninistinės ideologijos kapitalistinės sistemos naudai, kurią komunistai vadino herizeja. Jei šis projektas, kurį paruošė sovietų kabineto viršininkas Georgi Sachnazarovas, bus priimtas, tai bus galas marksizmui-leninizmui, rašo tas laikraštis.

Pranešama taip pat, jog Rusijos Respublikos prez. Boris

Jelcinas, kuris pasitraukė pernai iš partijos, išleido praėjusią savaitę išakymą, kad draudžiama veikti partijos celams fabrikuose ir valstybinėse įstaigose didžiausioje Sovietų Sąjungos respublikoje. Senieji komunistai skelbia, kad tai yra priešinga dabartinei Konstitucijai. Jelcino šis išakymas ir Gorbačiovo projektas, kaip spėja žurnalistai, gali būti suderinti dalykai.

Dar kartą pasmerkiamas Stalinas

Minėtas laikraštis taip pat rašo, jog Gorbačiovo projekte yra pasiūlymas priimti į partiją ir tikinčiuosius piliečius, priklausancius religinėms bendruomenėms, taip kaip ir ateistus. Gorbačiovas pasisakė už „žmogiškojo ir demokratinio socializmo įsteigimą“. Tame projekte atsisakoma ir su praeities mąstymu, deklaruojant: „Partija besąlyginai pasmerkia stalinizmo nusikaltimus, kurie pareikalavo gyvybių ir sulaušino milijonus žmonių iš visų tautybių. Tam nėra ir negali būti jokio pateisinimo“. Manoma, kad visa tai susilauks didelių ginčų Centro komiteto sesijoje šį ketvirtadienį. Užsienio žurnalistai rašo, jog tai jiems primena Nikitos Chruščiovo „kritimą“, kai jis paskelbė savo programą ir pasmerkė Staliną.

Šią savaitę laukiama ir antro Boriso Jelcino, Rusijos prezidento, dekreto, kuriuo bus uždrausta Komunistų partijos kontrolė Rusijos kariuomenėje.

Pagal naują išsisi. Popiežius Jonas Paulius II praėjusią savaitę išsėjo Italijos Alpių vasarvietėje Val D'Aosta. Čia jis šypsosi fotografui, kurio abu nufotografavo Reuterio žinių agentūros fotografas.

Balkanuose padėtis nerami

Ljubljana. Liepos 10 d. – Prancūzų žinių agentūra praneša, jog nežinotini didelio nepasitikėjimo Jugoslavijos vyriausybę ir jos kariuomenę, Slovenijos Parlamentas sutiko suspenduoti savo nepriklausomybės deklaraciją 90 dienų arba rati fiksuoti Europos Bendruomenės pasiūlytą moratoriumą.

„Jei mes galėjomės laukti amžius, tai mes dar galime palaukti tris mėnesius“, pareiškė spaudai Slovenijos min. pirm. Lojze Peterle, kai Parlamentas nubalsavo 189 balsais prieš 11 ir 7 susilaikius paskelbti ne deklaracijos atšaukimą, bet laikiną jos sulaukymą, kai bus vedamos derybos su Jugoslavijos centre vyriausybe. Daugelio manytu, tai padėjo išvengti civilinio karo. Tačiau Europos Bendruomenės valstybių atstovų išsijungimas, kurie tarpininkavo tarp slovenų ir Jugoslavijos vyriausybės išspėsti šiai krizei, yra savaimė angažavimas padėti Slovenijai gauti daugiau tarptautinio pripažinimo.

Slovenai pravedė plebiscitą

Respublikos prez. Milan Kucan Parlamente kalbėdamas pasakė, jog jie turėjo priimti tas sąlygas ir su pagalba Europos kraštų bei institucijų pareikšti slovenų valią gyventi nepriklausomai, laisvai ir demokratiškai atviroje valstybėje, kurios valia buvo nubalsuota plebiscitu. Tačiau slovenai sakosi netikri, kad paliaubos galėtų testis ilgesnį laiką, kadangi kaimyninėje Kroatijos respublikoje vyksta didesnė neramumai, nes ten serbų daliniai kartu su centre Jugoslavijos kariuomene yra nusistatę neišleisti Kroatijos iš sąjungos. AP žinių agentūra paskelbė, kad prie Albanijos sienos Kosovo provincijoje yra prasidėję neramumai. Jugoslavijos prezidentūros narys Vasiljus Tupurkovskis taip pat jiems pasakė, jog ten niekas netiki, kad per 3 mėnesius galėtų susitarti su Slovenijos atstovais.

Paliaubų stebėtojai
Pasitarime, kuriame dalyvavo

EP pasiūsti valstybių ministrai, buvo nutarta, kad derybos su jugoslavų delegacija turi prasidėti prieš rugpjūčio 1 d. Taip pat buvo sudaryta „kontrolės grupė“ iš neginkluotų kariškių ir civilių stebėtojų iš EB kraštų, tarp 30 ir 50 asmenų, ir atsiųsta į Jugoslaviją prižiūrėti ir sekti paliauboms tarp slovenų ir jugoslavų dalinių. Į Belgradą jau atvyko 10 narių komisija iš EB kraštų, kad paruoštų paliaubų stebėtojų sąlygas, kuriose minėti žmonės turės sekti paliaubų įgyvendinimą.

Pranešama, jog Kroatijos Respublikos vyriausybė pasiskundė EB, kad jugoslavų daliniai grasina kroatams, kurie taip pat ta pačia birželio 25 dieną paskelbė savo nepriklausomybę. Kroatai sako, kad agresija prieš juos esanti daug stipresnė. Todėl kroatai taip pat nori, kad Europos Bendruomenė tarpininkautų ir kad ir jie galėtų susitarti dėl paliaubų tarp jugoslavų ir kroatų dalinių.

Lietuvos vyriausybės kreipimasis

Vilnius. – Praėjusį trečiadienį Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas kreipėsi į visas Lietuvos politines partijas ir organizacijas su įspėjimu, jog Lietuva šiuo metu išgyvena labai svarbų ir komplikotą laikmetį atstatant savo valstybingumą, todėl ši situacija reikalauja iš visų nepaprasto bendradarbiavimo. Pranešime sakoma, jog „pasisekimas atgaunant nepriklausomybę ir tvirtai atstatant demokratiją priklauso nuo to, kaip mes galėsime suprasti bendrą tikslą, respektuodami jau pradėtas reformas ir kaip atsinešime į pasitarimus su Sovietų Sąjunga“. Kreipimasis prašo politines partijas išreikšti savo skirtumus taikiai ir išvengti didėjančios įtampos, paskelbė Miunchene „Laisvosios Europos“ radijas.

– Prez. Bushas pritarė specialios komisijos nutarimui uždaryti 34 karinės bazes,

TRUMPAI IŠ VISUR

– Baltieji rūmai pranešė, jog liepos 12 d. prez. G. Bushas išleido proklamaciją, kad liepos mėnesio trečioji savaitė yra skirta paminėti pavergtoms tautoms. Nežiūrint malonių pasikeitimų Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje, dar yra pavergtų žmonių, kurių kentėjimai negali būti neprisiminti. Kol laisvė ir nepriklausomybė nebus įvykdyta kiekvienai pavergtai tautai, tol JAV primins visoms vyriausybėms ir valstybėms, kad būtų tos tarptautinės žmogiskosios teisės įvykdytos. Kadangi Kongresas 1959 m. liepos 17 d. padarė tokį nutarimą ir įpareigojo JAV prezidentą kiekvienais metais skelbti „Pavergtų tautų savaitę“, todėl ir šiais metais prezidentas taip padarė.

– Jordanas po 24 metų, kai Izraelis okupavo Vakarų krantą sritį prie Jordano upės, atšaukė karo meto specialų stovį.

– Čekoslovakijos prezidentas Václavas Havelis pareiškė, jog jis nesipriešins Slovakijos atskirymui, jei jie to panorės, tačiau jo nuomone, jei būtų referendumas, tai slovakai pasisakytų už pasilikimą Čekoslovakijos dalimi.

– Maskvoje Sovietų Užsienio reikalų ministerijos pranešėjas Vitalis Čiurkinas pasakė, jog Londone turėjo būti daugiau pasiekta, esą negalima suprasti, kodėl Sovietų Sąjungai nebuvo suteiktas pilnateisio nario statusas Tarptautiniame pinigų fonde.

– Maskvos Komunistų partijos vadas J. Prokofievas pasakė, jog Komunistų partija dabar kenčia už buvusias Sovietų vadų padarytas klaidas. Jis išspėjo Gorbačiova nedaryti klaidos, nes radikalių ekonominės reformos, kurias priėmė Lenkija ir kitos Rytų Europos šalys, nepasisekė. Ši kritika rodo, jog Gorbačiovas gali susilaukti griežtos kritikos šį ketvirtadienį, kai savo reformų planą norės pravesti per partijos Centro komitetą, kuris nustato visą politinį ir ekonominį krašto kursą.

– Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis, būdamas Strasbūre, pakvietė visus Europos parlamento narius kitą mėnesį atvykti į Vilnių ir į kitas Pabaltijo šalis, kai bus minima Stalino-Ribbentropo nelaimingo paktų sukaktis.

Izraelis sutiks su taikos konferencija

Tačiau diktuoja palestiniečiams

Jeruzalė. Liepos 22 d. – Po dviejų dienų pasitarimų, vis spaudžiant Izraelį sutikti su taikos konferencija, Valstybės sekretorius James A. Baker išskrido pirmadienį iš Jeruzalės su viltimi, kad rudenį įvyks Vidurinių Rytų taikos konferencija. Bakeris, išvažiudamas iš Izraelio į Malaysiją susitikti su Azijos užsienio reikalų ministrais, pasakė, jog yra atėjęs momentas istorinei galimybei, kad po 43 metų Izraelis susitiks tiesiogiai akis į akį su savo kaimynais arabais. Izraelis turi nepakartojamą progą deryboms, kai su jomis susitiko Sirijos vyriausybė.

Tik tiesioginės derybos

Izraelio ministeris pirminkas Y. Shamir pasakė savo kabinetui, jog, ką jam pranešė iš Damasco atvažiuojęs Valstybės sekretorius Bakeris, įvyko Sirijos vyriausybės galvoje didelis pasikeitimas, bet jei tai yra ir tik taktinis ėjimas iš Sirijos pusės, esą galima galvoti apie susitikimą. Vėlav vakare, kai Reuterio korespondentas paklausė, ar galima tikėtis taikos konferencijos netolimoje ateityje, atsakė: „Labai galimas dalykas, jog pasitarimai gali įvykti, jei susidarytų sąlygos taikos deryboms tarp mūsų ir arabų pasaulio“. Kadangi Sirija, Jordanas ir Libanas pasizadėjo tokioje konferencijoje dalyvauti, tai Shamiras sutiko pergalvoti savo nusistatymą, ir pažadėjo greitai pranešti sekretoriui Bakeriui savo kabineto apsvartytą nutarimą. „Tiesioginės derybos tėra vienintelė išeitis užtikrinti

taikai šiame regione“, pasakė Valstybės sekretorius Bakeris.

Laukiama Izraelio atsakymo

Vėliau Shamiras paaiškino, jog Izraelis gal būt sutiks su taikos konferencija, žiūrint kaip bus sudaryta palestiniečių delegacija, kuri dalyvautų tose derybose. Tik po to Izraelis tegalės nuspręsti apie savo dalyvavimą toje konferencijoje. Pirmadienį jis buvo pasakęs, kad atsakymas busias įteiktas po kelių dienų. Tačiau Bakeris buvo labai atsargus ir nenustatė jokios datos taikos konferencijai, nors buvo kalbėta apie spalio mėnesį. JAV prez. Bushas nori, kad Izraelis atsakytų prieš jam išvykstant kitą savaitę į Maskvą, pasakė Saugumo tarybos viršininkas Bren Scowcroft, nes tą konferenciją globotų JAV ir Sovietai.

Didžioji klūtis

Šiuo metu didžiausia klūtis taikos konferencijai glūdi palestiniečių delegacijos sudaryme. Min. pirm. Shamiro įstaigos viršininkas pasakė, jog „Labai mums svarbu kaip bus sudaryta palestiniečių delegacija. Mes turime žinoti, jog delegacijoje nebus žmonių, kurie palaiko PLO (Palestinos Išlaisvinimo organizacija) ir ne vieno, kuris atstovautų rytinė Jeruzalės dalį“. Bet palestiniečiai, su kuriais buvo pirmadienį susitikęs Bakeris, pasakė jam, kad jie su tuo reikalavimu niekada nesutiks. „Pasitarimai neprasidės be palestiniečių iš Jeruzalės“, pasakė jam Faisal Hussein, palestiniečių vadovas iš tos srities.

Sprogimai Šiauliuose

Šiauliai. – Pranešama jog du sprogimai įvyko vienas po kito Šiauliuose kai Lietuvos Demokratų Darbo partija turėjo savo suauktą mitingą aikštėje. Šia partiją sudaro buvusieji Komunistų partijos nariai. Sprogimo metu buvo sužeista viena moteris. Jame dalyvavo aukšti tos partijos pareigūnai, įskaitant ir buvusį antrąjį Komunistų partijos sekretorių Vladimirą Beriozovą, kuris taip pat yra dabartinio Lietuvos Parlamento narys, pranešė savo laidoje „Amerikos balsas“. Tos partijos

vadas Algirdas Brazauskas nedalyvavo tame mitinge. Kalbėjo partijos vado pavaduotojas Gediminas Kirkilas, kai įvyko sprogimas. Buvo susirinkę maždaug 3,000 žmonių. Sužeistoji Dalia Siburtienė buvo nuvežta į ligoninę. Į susirinkusius buvo paleistos ašarinės dujos. Policija rado toje aplinkoje ir daugiau sprogstamosios medžiagos. Kirkilas paprašė žmones nesiskirstyti ir mitingas buvo tęsiamas.

Kirkilas priminė žmonėms, kad nuo gegužės pradžios yra mėginama trukdyti jų mitingams, kuriuos globoja Algirdas Brazauskas, jų partijos vadas. Protestuotojų tarpe prieš juos yra Lietuvių Darbininkų sąjunga ir Lietuvos Laisvės lyga. Tačiau neturima duomenų, kad šiuos sprogimus būtų atlikę minėti sambūriai.

– Prancūzijos vyriausybė įvedė griežtas taisykles prieš neteisėtą imigrantų atvykimą.

KALENDORIUS

Liepos 24 d.: Kristoforas, Kristina, Jurga, Protas, Živilė.
Liepos 25 d.: Jokūbas apaštalas, Kristupas, Aušrinė, Kargaudas, Suvaiva.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:36, leidžiasi 8:18.
Temperatūra dieną 83 l., naktį 60 l.

Net tanketės turi saugoti tarybinius paminklus šių dienų Lietuvoje. Vaizdas Klaipėdoje, kur taip saugojamas paminklas tarybinei armijai, kurio viršuje yra patranka.
V. Kapočiaus nuotrauka (iš E. Sulaičio archyvo)

Lietuvos parlamentarai pas popiežius

New Yorkas. 1991 liepos 22. (LIC) – Vakar Vatikano radijas pranešė, kad Lietuvos parlamentinė delegacija turėjo audienciją su popiežium Jonu Paulium II. Lietuvių Informacijos Centras pateikia Vatikano radijo reportažą.

Susitikimu su popiežium Jonu Paulium II. bendrosios audiencijos metu Lietuvos parlamentinė delegacija šeštadienį užbaigė sėkmingą vizitą Romo-

je. Drauge su deputatais Eugenijum Gentvilu, Biliu Gajausku, Egidiju Jarašiūnu, Sauliumi Šalteniu, Gintaru Ramonu ir Mečislovu Treiniu audiencijoje dalyvavo juos į Romą atlydėjęs būrys lietuvių. Svečius iš Lietuvos popiežius lietuviškai pasveikino šiais žodžiais: „Nuosirdžiai sveikinu svečius iš Lietuvos, ypač Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatus, Sauliumi Šalteniu, Gintaru Ramonu ir Mečislovu Treiniu. Jūs, jūsų šeimos, jūsų pastangos pakelti gerbūvį ir išlaikyti vienybę jūsų tėvynėje. Tegloboja jus Aušros Vartų Gailestingumo Motina“.

Su deputatais popiežius asmeniškai pasikalbėjo. Per juos dar kartą pasveikino lietuvių tautą, pasakė, kad nuolatos ją prisimena maldoje. Delegacijos pirmininkas Eugenijus Gentvilas ir deputatas Balys Gajauskas padėkojo Šventajam Tėvui už jo nuolatinį rūpestį Lietuva, prašė ir ateityje užtarti lietuvių tautą, paremti jos laisvės ir nepriklausomybės siekimus. Delegacija iškėlė popiežiui Lietuvos vaizdų albumą. Lietuvos parlamentarų delegacija ir ją lydintys lietuvių šeštadienį autobusu iš Romos išvyko atgal į Lietuvą.

– Bulgarija sutiko su Graikijos pasiūlymu įsteigti beginklę zoną, kur susitinka graikų, turkų ir bulgarų sienos.

JAV konsulas Vilniuje

Vilnius. – Praėjusį savaitgalį Rygos ir Vilniaus radijai pranešė, jog naujasis JAV generalinis konsulas Jack Gosnell iš Leningrado vizitavo Latvijos ir Lietuvos sostines. Jis liepos 16 ir 17 dienomis susitiko su Latvijos vyriausybė, įskaitant ir ministerį pirmininką Ivars Godmanis ir Užsienio reikalų ministerį Janis Jurkans ir Rygos merą Andrejs Inkulis. Pasitarimų metu buvo tartasi JAV konsulato atidarymo klausimu Rygoje, JAV-Pabaltijo susisiekimo lėktuvais ir ekologinio bendradarbiavimo klausimais. Liepos 18 d. gen. konsulas Gosnell buvo Vilniuje ir tarėsi su Lietuvos prez. Landsbergiu ir min. pirm. Vagnoriūmi, pranešė „Laisvės“ radijo žinios Miunchene.

SKAUTYBĖS Kelias

GLBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

„LIETUVA IR MES“ AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO STUDIJŲ DIENOS

Akademinių Skautų sąjūdžio studijų dienos rugpjūčio 23-25 dienomis vyks La Salle Manor, Plano IL. Studijų dienose kviečiami dalyvauti visi Akademinių Skautų sąjūdžio nariai, es, jų šeimos ir svečiai. Studijų dienos vyks čia pateikiama tvarka.

Penktadienis, rugpj. 23 d.

2:00 – Registracija, susipažinimas, sportas, maudymasis ir kt.
6:00 – Vakariene
7:00 – „Skautai ir akademikai skautai Lietuvoje“ (Grižusių iš apsilankymo Lietuvoje pranešimai ir diskusijos).
8:30 – Laužas.

Šeštadienis – rugpj. 24 d.

8:00 – Pusryčiai
9:30 – Vėliavos pakėlimas ir Studijų dienų atidarymas
10:30 – „Politinė, ekonominė ir kultūrinė padėtis Lietuvoje“ (Grižusių iš apsilankymo Lietuvoje pranešimai ir diskusijos)
12:00 – Pietūs
1:00 – „Teroristiniai įvykiai Lietuvoje“ (Lietuvos ministerio ar deputato pranešimas).
2:30 – Laisvalaikis, sportas, žaidimai, maudymasis ir kt.
5:00 – „Lietuvybės išlaikymas, ASS įnašas ir mes“ (Jaunimo apvaliojo stalo diskusijos).
7:00 – vakariene
8:00 – Vėliavos nuleidimas
9:00 – Laužas

Sekmadienis, rugpj. 25 d.

8:30 – Vėliavos pakėlimas. Kavutė.
9:00 – Šv. Mišios
9:30 – ASS skyrių pranešimai, ASS Vadijos gairės
11:00 – Priešpiečiai
12:30 – Studijų dienų uždarymas ir vėliavos nuleidimas.
Šmetinės Studijų dienos vyks gražioje ir tokiame įvykiui labai tinkamoje vietoje. Nereikės rūpintis nakvyne, nes La Salle Manor viskuo pasirūpins, įskaitant patalynę, muilą, rankšluosčius ir kt. Visi kambariai pritaikyti vienam asmeniui, tai dalyvaujančios šeimos apie savo sudėtį ir pageidavimus iš anksto turi pranešti registruojantis. Maitinimu taip pat rūpinsis La

Salle Manor. Laisvalaikio praleidimui – maudymasis baseine, lauko tenisas, krepšinis, tinklinis, biljardas, stalo tenisas ir kt.

Neužmirškite atsivežti savo stovyklines uniformas, maudymosi kostiumus, teniso raketes ir kt.

Dalyvavimo mokestis vienam asmeniui (įskaitant nakvynę ir maistą):

Už visas dienas – 90 dol.
Šešt. ir sekm. – 61 dol.
Šešt. ir sekm. (be pusryčių) – 57 dol.

Šešt. ir sekm. (tik vakariene ir pusryčius) – 52 dol. (minimumas).

Iki šiol nesumokėję nario mokesčio už šiuos metus, prašomi prie registracijos mokesčio pridėti ir nario mokestį: studentai – 5 dol., filistariai – 10 dol.

Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Association, Inc., vardu ir siųsti kartu su registracija senj. Jonui Variakojui, 3715 W. 68th Street, Chicago, IL 60629. Tel. (312) 585-8649 (po 7 v.v.).

Prašoma nedelsiant registruotis, nes nakvynių kambarių skaičius ribotas. Registracija priimama iki rugpjūčio 15 d. (pašto antspauda).

STOVYKLOS IR KURSAI

Liepos 26 – rugpjūčio 3 d. – Europos rajono „Kovo 11-ji“ stovykla Anglijoje, Lietuvių sodybos beržynėje.

Rugpjūčio 4-18 d. – Kanados skautų, čių stovykla „Romuvoje“.

Rugpjūčio 17-24 d. – Laužavėdžių kursai Atlanto raj. stovykloje, BSA Camp Resolute, Bolton, MA.

Rugpjūčio 17-24 d. – „Miško ženklų“ Gilwellio kursai Camp Pomperaug, Union, Connecticut.

Rugpjūčio 17-24 d. „Gintaro“ ir „Ažuolo“ vadovų, u mo kyklių stovykla BSA Camp Resolute, Bolton, MA.

Rugpjūčio 23-25 d. – Akademinių Skautų sąjūdžio Studijų dienos Christian Brothers La Salle Manor, Plano, IL.

Bestruošiant „Miško ženklų“ Gilwellio kursams Camp Pomperaug, Union CT, instruktores amerikietė Gail ir mūsų sėdė Laima Kiliulienė aptaria kursų programą.

Nuotr. Č. Kiliulio

Akademinių Skautų sąjūdžio Korp! Vytis ir ASD atkūrimo Vytauto Didžiojo universitete Kaune sueigoje. Iš k. l. – Neila Girdzijskaitė, Jeva Augutė ir Valdas Rakutis. Il. eil. – prof. Henrikas Jonaitis, rektorius vs fil. A. Avizienis, Lietuvos Skautų sąjungos tarybos pirm. vs F. Sakalys, vs tn. Stefa Gedgaudienė, s. Andrius Miloknis, s. R. Algirdas Berkevičius ir s. R. Malkevičius. Trūksta fil. Vytauto ir fil. Vandos Šliupų.

Nuotr. L. Malkevičienės

SVEIKINIMAI IŠ STOVYKLOS

Chicago skautai ir skautės, įsikūrę „Didvyrių žemės“ stovykloje Rake, rašo:

„Nuoširdūs sveikinimai visiems „Skautybės Kelio“ skaitytojams, o ypač visiems namie pasilikušioms tėveliams ir draugams nuo visų „Didvyrių žemės“ stovykloje gražiaiame Rake stovyklaujančių sesių ir brolių. Visų metų skautiški pasirošimai apvainikuojami vasaros stovykla. Iš stovyklautojų nuotraukos ir entuziazmo sprendžiant, ši stovykla bus viena iš ilgiausiai prisimintinų.“

„Didvyrių žemės“ stovyklautojai, os

PASAKA APIE SKAUTĄ NEVYKĖLĮ

Viena negražią dieną skautas nevykėlis susiruošė išskylauti. Jis prisikrovė kuprinę daug reikalingų daiktų, ten pat sugrūdė ir palapinę, o miegamajį maišą pririo prie jos. Be didesnių nuotykių skautas keliavo visą dieną. Vakare, kaip ir priklausau skautui, aikštelėje prie upės jis įkūrė vieno skauto stovyklą. Kai jau reikėjo eiti miegoti, paaiškėjo, kad nerūpestingas skautas pametė miegamajį maišą. Nieko nepadarysi, teko miegoti su rūbais. Naktį pakilo audra ir nunešė palapinę. Palapinė įkrito į upelį ir šis ja nusinėšė pasroviui. Graudu pasidare skautui nevykėliui, kad reikia slapiai ir sušalusiam stovėti po eglę.

Išaušus jam pavyko susikurti lauželį ir šiek tiek apdžiūti. O kai nusprendė papusryčiauti, paaiškėjo, kad per naktį sušlapo ir ištizo visas maistas. Tada skautas sugalvojo prisigaudyti žuvies ir taip papusryčiauti. Pasidare meškerę ir užmetęs ją į upę laukė, kol atplauks ir užkibs jo pusryčiai. „Pusryčiai“ greit atplaukė ir užkibo. Bet nespejo skautas meškerės ir krantą ištraukti, „pusryčiai“ nutrūko ir nuaplaukė.

Nusprendė skautas nevykėlis kuo greičiau į namus sugrįžti ir daugiau vienas žygin neiti. Bet reikia per upę persikelti, o upėje vanduo labai šaltas. Teko

SKAUTIŠKAS SAVAITGALIS ANGLIJOJE

Skautininkų V. O'Brien ir Vl. Gedminto organizuota birželio 21-23 dienomis darbo sueiga Sodyboje buvo naši ir darbinga. Penktadienį suvažiavo visi vadovai, o prie jų prisidėjusios energingos paukštytės ir vilkiukai sudarė 27 narių skautišką šeimą.

Šeštadienio rytą, po trispalvės iškėlimo, talentingas vadovas s. V. O'Brien pasveikino seses ir brolius. Programos vedėjas s. Vl. Gedmintas pranešė savaitgalio darbo programą. Po pusryčių, susiskirstė į grupes, stvėrėms darbo. Palapinės tikrino ir tvarkė s. V. O'Brien būrelis tvarkė stovyklinį stalą, vyresnieji skautai ruošė pietus, o v. s. J. Maslauskas su kastuvu kasinėjo, lygino. Visų džiaugsmingas entuziazmas klegėjo po stovyklos ažuolyną.

Po pietų s. V. Gasperienė pravedė vyr. skautėms sueigą, o s. Vl. Gedmintas – skautams vyčiams ir kandidatams. Prieš vakariene buvo nuleista vėliava ir sugiedotas himnas. Lauželi pravedė vyresnės skautės, kandidatės bei skautai vyčiai kandidatai. Pabaigai, visi

skautai tiltą darytis. Bet kai lieptas jau buvo padarytas ir atrodė, kad gali išlaikyti daug dramblių, pasirodė, kad net vieno skauto jis išlaikyti negali. Visas slapias ir vėl sušales skautas išlipo į krantą ir nusprendė pasikarti. Bet ir tai jam nepavyko.

O visos jo nelaimės įvyko todėl, kad skautas nevykėlis NEMOKĖJO NĖ VIENO MAŽO GERAI UŽMEGZTI, NĖ VIENOS VIRVĖS TEISIN-GAI PRIRIŠTI.

„Skautų Aidas“ 1990 Lietuva

Sesės vadovės ruošiasi stovyklos vadovybes pasirodymui prie laužo Rake stovykloje.

Kviečiame apsilankyti stovykloje

Esame šiu metų tradicinės 42-osios „Kovo 11 tos“ vardo vasaros skautų ir skaučių stovyklos išvakarėse. Liepos 26 d. vadovai, sesės ir broliai rinksimės mūsų gražioje Sodyboje i ažuolų apsuptą beržų kalnelį.

Stovykla vyks nuo liepos 26 d. iki rugpjūčio 3 dienos. Kartu stovyklaus svečiai iš brangios tėvynės, atsikūrusios skautijos Brolijos vyriausias skautininkas su atstovais. Tikimės, kad turėsime svečių ir iš Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje „Aušros“ tunto, iš JAV ir kitų kraštų.

Mielus organizacijų atstovus, skautiškos idėjos rėmėjus, tėvelius, globėjus ir plačiąją visuomenę kviečiame aplankyti

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

mus stovyklaujančius ir dalyvauti uždarymo lauzė, rugpjūčio 3 d., 15 val.

Laukiame visų! Iki pasimatymo skautų stovykloje.

Visi kartu budime!
Stovyklos vadovai

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokių į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priimašio Holy Cross ir Christ Ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm. antr. ketv. penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. 7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždarytas, ketv. 1-3 v.p.p., penkt.
ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
ISSIPLETUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybe vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplečiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm. antr. penkt. 12:30 p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BUDENY
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts. Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 E. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 778-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybe – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

SENU IR NAUJAUSIUS

Paskutiniu laiku visuose pasaulio kraštuose vėl daug kalbama apie karus – kada jie yra teisėti ir teisingi, kada karinis išsikimšimas yra neišvengiamas, kada didieji vadai turi teisę patys vieni įsakyti kariams eiti žudyti ir žūti. Tačiau dabartiniais laikais, prigalvojus vis galingesnių bombų, yra daugiau žudomi išsiganę civiliai gyventojai, ne kaip seniau būdavo, karą paliekant vien mušio lauke, ką skaitome senovėje buvus kunigaikščių laikais.

Ruošiantis pulti Iraką už Kuveito užėmimą, spaudoje ir televizijoje pasipylė daugybė įrodinėjimų, stengiantis tautą iškintinti šį karą esant moraliniu įsipareigojimu, kaip tai randame nuo pačios krikščionybės pradžios gausiose doktrinuose. Patys pirmieji tikintieji iš viso atsisakė pakelti ginklą. Ketvirtame šimtymetyje šv. Augustinas atrado, kad labai svarbiuose atvejuose galima naudoti karines pajėgas. Šiais laikais tas kuriam laikui suskaldė daugelį protestantiškų ir ortodoksų grupių, katalikų teologas teigiant, kad karas tėra teisus tik absoliučios būtinybės atvejis bandant išsaugoti taiką. Kadaisė Kryžiaus karų metu jau buvo vartojamas toks argumentas prieš „netikintus“, stengiantis nuo jų apsaugoti tikintuosius.

Tryliktoje šimtymetyje buvo pradėtas „teisingas karas“ šventosios žemės išlaisvinimui. Šv. Tomas Akvinietis skelbė tris būtinybes tokiu teisingam karui pradėti: jį turi teisė skelbti neabejotinai protingas valdovas, karo priežastis turi būti teisė, o jo intencija turi būti gerio ir teisingumo sugrąžinimas. Vėliau buvo pridėta sąlyga, kad karas turi vykti tik neberandant kitos išeities tam teisingumui įgyvendinti. Dabar tokia būtinybė skaitoma musulmonų – Islamo šventieji karai, šaukiant jų vadams ir kunigijai, į kuriuos noriai eina milijonai arabų kraštų tikinčiųjų. Kadaisė tokius karus tegalėjo pradėti vadinamieji „kalifai“ – Mahometo palikuonys. Panašų iššaukimą karan paskelbė ir Irako Saddamas, tik čia įsikūdo Saudi Arabija, kaip didesnis autoritetas, nes Saddamo valdžia nekreipė dėmesio į moralinius įsipareigojimus nuo karo pasekmių apsaugoti vaikus, moteris ir belaisvius.

Kaip labai pasikeitė pasaulis nuo tų laikų! Jei karai yra šaukiami teisios ir teisingos tvarkos palaikymui, tai vėliau tik pažvelgti į dabartinius sovietų karus tiek savo žemėje, tiek kitose, kurias jie jėga užėmė dabar vadina savosiomis. Skaitome apie apilėšimus, vagystes, išprievartavimus, o valdžia, juos ten atsiuntusi, nelabai tai ima į širdį. Nejaugi tokie priekaištai jėga užimto krašto viduje tarptautinėms institucijoms pasaulyje tikrai atrodo, kaip sovietai sako, jų „vidaus reikalas“, net kai šaudomi beginkliai žmonės ir deginami valdiški pastatai, muitinės? Kas

būtų, jei taip būtų daroma Izraelyje?

Gana skirtingai prie nepriklausomybės eina Ukrainos respublika, turinti net 53 milijonus gyventojų. Amerikos spaudoje vyrauja nuomonė, kad ten valdžios žmonės pasimokė iš pabaltiečių vargų ir nutarė laikytis kitos linijos. Tai derlingos žemės kraštas, kur žmonės darbštūs, geriausi siorganizavę ir maisto gamyklose ir transportacijoje, išdidūs savo sena istorija ir kultūra. Kas irgi labai įdomu, kad staigius persversmus tiek politinėje, tiek ekonominėje srityje ten pradėjo jų senas komunistų vadas Kravčukas, kadaise palaikęs marksistų-leninistų liniją, dabar pakeitęs savo galvosena ir tuo padaręs gilų lūžį visoje partijoje. Vietoj dalyvavęs sovietų 9 plus 1 sutarties pasirašyme, kurią klusniai pasirašė su Gorbiu devynios respublikos, norintys likti Sąjungoje, jis į ten pasiuntė tik savo ministrą. Jis gudriai žaidžia dvigubą žaidimą, nes nors 70,5% ukrainiečių balsavo už pasilikimą Sąjungoje, 80% tuo pat metu parlamentinėje deklaracijoje išreiškė nusistatymą likti nepriklausomais, turėti atskirą kariuomenę, nuosavą valiutą, nepriklausomą užsienio politiką ir ekonomiką, taip pat atmesdami atominių ginklų gamybą. Visa tai buvo padaryta be triukšmingų kalbų ir šventiškuo nau-taiku, tai ir Vakaruose apie tai buvo mažokia rašoma. Šiai valstybei rodant tokį nusistatymą ir turint ekonominiui puikų pagrindą, tai turėtų neišvengiamai veikti ir visos Sovietijos nuotaikas, ypač dabar taip tiesiant rankas į vakarietiškas pinigines. Kad Gorbačio-vui galutinai paaikšėjo vakarų valstybių nusistatymas reikalauti tikrų reformų, neišvengiamai permainų krašto valdovaujama aparate ir visoje ekonominėje sistemoje, galėjome įsitikinti per įvykius vakarų didžiųjų susitikime Londone. Bus įdomu stebėti, kaip valdžiai seksis tvarkyti kietasprandžius senosios linijos šalininkus.

Dabar vėl grįžkim kiek į lietuviškąjį gyvenimą. Yra gaunama visai pagrįstų, teisingų ir sąmoningų laišku, bandančių patikslinti mūsų spaudoje kartais matomus Vytauto Landsbergio pavadinimus Lietuvos prezidentu. Dabartinėje Lietuvoje, kai nėra naujos konstitucijos, tokio posto visai nėra. Yra tik Aukščiausios Tarybos, arba parlamento pirmininko postas. Naujame Lietuvos Konstitucijos projekte būsimoji Lietuvos prezidento pareigos labai aiškiai apibrėžtos, nurodant, kad jis negalės būti parlamento nariu. Tad dabar jis vadintinas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininku, nežiūrint, kaip mūsų širdžiai miela jį matyti ir vadinti prezidentu.

RKV

Okupantai, remdamiesi Kremliaus deportacijų instrukcija, 1941 m. birželio 14 naktį suėmė ir deportavo į Sibirą 34,260 asmenų. Tuo laiku buvo deportuoti: 1,089 profesoriai ir mokytojai, 3,389 ūkininkai, 168 medicinos personalo nariai, 622 karininkai ir kareiviai, 1,591 valstybės tarnautojai, 879 darbininkai, 416 studentų, 113 teisininkų,

6,378 gimnazistai ir pradiniai mokyklų mokiniai. Antrosios okupacijos metu didžiosios deportacijos bangos kartojosi: 1944 m. lapkritio mėn., 1945 m. rugpjūčio-rugsejo mėn., 1946 m. vasario mėn., 1947 m. rugpjūčio-rugsejo mėn., 1948 m. gegužės mėn. Tiesioginis sovietinio genocido mūsų tautos nuostolis 550,000 žmonių.

MEDICINA YRA IR MOKSLAS IR MENAS

Dr. Juozui Meškauskui 85 metai

(Pabaiga)

Lietuvą paliekant

Pasitraukimas į Vokietiją buvo gana skaudus. Vokiečių kariuomenei besitraukiant, specialūs daliniai vežė Lietuvos turtą, jo tarpe ir Medicinos fakulteto. Meškauskas, norėdamas sužinoti, kur tas turtas bus išvežtas, paprašė, kad jam su pora gydytojų ir vienu studentu leistų tą turtą palydėti. Vokiečiai sutiko ir pranešė, kad tas turtas bus sandėliuotas Trakėnuose, Rytų prūsijoje. Ir taip dekanas, kartu su dr. Jonu Adomavičium, dr. A. Kyru ir stud. Vladu Adomavičium tą fakulteto turtą lydė. Tačiau traukinys pravažiavo pro Trakėnus ir sustojo tikiai Dancioje, o turtas buvo padėtas uosto sandėlyje. Vokiečiai pareiškė, kad palydovų misija baigta. Ta pačią dieną Dancio radijas pranešė, kad Kaunas jau užimtas rusų kariuomenės. Tą dieną prasidėjo tremtinio gyvenimas. Žmoną dr. Jonę, dukrą Marytę (dabar dr. Gaižtienę) ir sūnų Joną buvo palikęs Lietuvoje, bet jie arklų vežimu važiuo į vakarus. Visi turėjo dr. J. Kamarausko adresą Vienoje ir per jį vėl visi susitiko Vienoje. Iš čia vokiečiai nusiuntė į Kempfenhauseno ligoninę prie Starnbergo ežero.

Nors vokiečiai dr. Meškauskui ir nedavė pažymėjimo leisti praktikuoti mediciną Vokietijoje, tačiau jį kaip profesorių ir dekaną respektavo ir ten ligoninėje paskyrė vidaus ligų skyriaus vedėju. Mane karas nubloškė iki Miuncheno, ten sužinojau Meškausko adresą ir pas jį nuvykau. Nors buvau baigęs keturis medicinos kursus, vokiečiai paskyrė ligoninės šlavikų ir lavoninės tvarkytoju. Į tą ligoninę atvyko ir dr. Jonas Adomavičius, vėliau ir daugiausiai lietuvių. Buvo malonu matyti savo universiteto dekaną su iškilminga palyda vizituojant ligonius. Išnaudodamas laiką, ten paruošė knygą „Elektrografijos pagrindai“, kurioje ir mano EKG buvo įdėta. Vėliau, karui pasibaigus, dirbo Augsburgio DP ligoninėje vidaus ligų skyriaus vedėju. Ten, gyvendamas viltimi grįžti į Lietuvą, parašė studiją – straipsnį „Medicinos reikalų tvarkymas pokarinėje Lietuvoje“, kuris 1947 m. buvo išspausdintas Tėvynės Sarge.

KAZYS AMBROZAITIS

Gyvenimo realybė Amerikoje

Į Ameriką dr. Meškauskas atvyko 1949 metais. Čia, kaip ir visi svetimšaliai, turėjo atlikti stažą, praktiką ir išlaikyti valstybinius egzaminus. Jo kaip iškilios profesoriaus bus išvežtas, paprašė, kad jam su pora gydytojų ir vienu studentu leistų tą turtą palydėti. Vokiečiai sutiko ir pranešė, kad tas turtas bus sandėliuotas Trakėnuose, Rytų prūsijoje. Ir taip dekanas, kartu su dr. Jonu Adomavičium, dr. A. Kyru ir stud. Vladu Adomavičium tą fakulteto turtą lydė. Tačiau traukinys pravažiavo pro Trakėnus ir sustojo tikiai Dancioje, o turtas buvo padėtas uosto sandėlyje. Vokiečiai pareiškė, kad palydovų misija baigta. Ta pačią dieną Dancio radijas pranešė, kad Kaunas jau užimtas rusų kariuomenės. Tą dieną prasidėjo tremtinio gyvenimas. Žmoną dr. Jonę, dukrą Marytę (dabar dr. Gaižtienę) ir sūnų Joną buvo palikęs Lietuvoje, bet jie arklų vežimu važiuo į vakarus. Visi turėjo dr. J. Kamarausko adresą Vienoje ir per jį vėl visi susitiko Vienoje. Iš čia vokiečiai nusiuntė į Kempfenhauseno ligoninę prie Starnbergo ežero.

ju, o vėliau kaip medicinos direktorius. Tenka stebėtis, kad tik nuo šių metų pradžios sustabdė savo praktiką ir pradėjo pensininko dienas. Jau sunkiu įsikūrimo laikotarpiu stengėsi padėti Lietuvai baigusiems ir studijavusiems gydytojams, kartu su P. Daužvardžiu paruošėdamas atitinkamus dokumentus ir kontaktodamas AMA ir valstybinių egzaminų komisiją. Reikėjo tik paliudijimo dviejų Amerikos lietuvių gydytojų, baltųjų mokslus Amerikoje ir Lietuvoje gavusių gydytojų praktikos teisę be egzaminų ir ateiviams nebūtų reikėję ilgus metus vargti čia iskuriant. Deja, tie du gydytojai atsisakė raštiškai paliudyti. Dr. Meškauskas išjungė ir lietuvių gydytojų draugijų veiklą, L. Bendruomenės, Ateitininkų (buvo Fed. Tarybos pirm.), Gajos korpo. (yra jos garbės pirm.),

KNYGOS ATGIMSTANČIAI LIETUVOS MOKYKLAI

Sovietinio režimo laikotarpyje Lietuvos mokykla buvo priversta tarnauti sovietinei ideologijai. Tai buvo pagrindinė kliūtis švietimo ir pedagogikos vystymuisi. 1988 metais, kartu su augančiu atgimimu, Lietuvoje prasidėjo mokyklos reforma. Daug specialistų ėmė darbuotis šioje srityje. Yra siekiama, kad naujoji mokykla suteiktų sąlygas jaunajai kartai augti ir mokytis tautinėje dvasioje. Reikalinga parengti naujas mokyklos programas, paruošti naujus vadovėlius, padėti mokytojams susipažinti su modernia mokyklos literatūra. Vykdamas švietimo reformą didelis stabdis yra mokyklos metodikos stoka įvairiose pedagogikos šakose.

A.P.P.L.E. bendrija (American Professional Partnership for Lithuanian Education) gavo prašymą iš Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministerijos padėti aprūpinti Lietuvos specialistus pedagogine literatūra. Pateikiame trumpą citatą iš Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministerio pavaduotojo Aurimo Juozaičio laiško, rašyto 1991.3.15 A.P.P.L.E. bendrijai: „Labai reikalinga Jūsų pagalba aprū-

pinant mūsų specialistus specialiaja pedagogine literatūra...“ „Labai stokojaime pedagoginės literatūros žmonių, dirbsiančių su atsilikusiais vaikais, paruošimui, taip pat apie tokių vaikų diagnostavimo problemas. Kol kas beveik neprieinama prie pasirodantios šios srities informacinės literatūros, spaudos. Turėdami galimybę susipažinti su vakaruose leidžiama šios srities literatūra, galėtume sparčiau ruošti mūsų sąlygoms pritaikytas programas“.

Ypatingas vadovėlių ir mokyklos metodikos trūkumas yra atsilikusių vaikų srityje. Itin reikalingi aktyvūs bei kurčiųjų vaikų vadovėliai, kalbėjimo, tarties mokyklos metodika. Be atsilikusių vaikų mokyklos literatūros yra reikalinga ir kita metodinė literatūra. Pedagogikos psichologija ir filosofija, anglų ir kitų užsienio kalbų vadovėliai ir mokyklos metodika, visuomeninių mokslų literatūra.

Be jūsų pagalbos būtų neįmanoma aprūpinti Lietuvos specialistus modernia mokyklos metodika. Lietuvos pedagogai deda visas pastangas įgyvendinti švietimo reformą ir sukur-

ti naują, modernią Lietuvos mokyklą. Švietimo darbuotojai tėvynėje susiduria su be galo daug sunkumų ir problemų vykdam šią reformą. Todėl mūsų pareiga dabar yra išteisti jiems pagalbos ranką ir atverti Lietuvos mokytojams priėjimą prie šiuolaikinės pedagoginės literatūros. Mieli lietuviai, A.P.P.L.E. bendrija kreipiasi į jus, kviesdama prisijungti prie Lietuvos švietimo reformos vykdymo. Prašome jūsų savo finansine parama prisidėti prie vėlavimo „Knygos atgimstančiai Lietuvos mokyklai“. Už šias surinktas finansines aukas bus perkamos specifinės mokslinės profesinės knygos, kurios yra be galo reikalingos Lietuvos mokytojams. Per Religinę Šalpą New York'e šios knygos bus siunčiamos į Lietuvą. Kultūros ir švietimo Ministerija išskirtys gautas knygas po Lietuvos mokyklas, Pedagoginius Institutus bei kitas mokyklos įstaigas. Dalis knygų bus laikoma įsteigtoje Kultūros ir švietimo Ministerijos bibliotekoje, kuria kviečiami naudotis visi Lietuvos mokytojai bei vaikų specialistai.

Norime paminėti, kad aukoti galima ir įvykiu. Gal būt jūs turite galimybę pirkti knygas su nuolaida arba gauti panaudotus vadovėlius iš mokyklų. Yra reikalinga sekanti literatūra: Atsilikusių vaikų mokyklos literatūra (Special Education) Pedagoginės psichologijos ir fi-

losofijos literatūra (Psychology and Philosophy of Education), Sveikatingumo mokslų literatūra (Health Education), Visuomeninių mokslų literatūra (Social Studies)

Anglų bei kitų užsienio kalbų mokyklos literatūra. Bet kokiais klausimais ar pasiūlymais dėl vėlavimo „Knygos atgimstančiai Lietuvos mokyklai“ prašome skambinti Vaivai Vebraitei-Gust, tel. 203-347-7095, arba Jūratei Kroktytei-Stirbienei, tel. 215-969-6738. Čekius prašome rašyti Amer. Prof. Partnership for Lith. Education vardu. Aukos skirtos A.P.P.L.E. bendrijai yra nurašomos nuo federalinių mokesčių. Čekius prašome siųsti adresu: A.P.P.L.E., P.O. Box 1370, West Hartford, CT 06107.

Knygas siųskite adresu: Bronius Krokys, 1124 Hedgerow Lane, Philadelphia, PA 19115.

Vajus tęsiasi iki šių metų mokslo metų pabaigos. Laikas bėga ir pagalbos reikalingi Lietuvos vaikūčiai auga be jėms tinkamų mokyklos knygų. Pakūkime tais knygnešiais, kurie nešė Lietuvon naują žodį apie vaikų ugdymą ir mokymą. Suteikdami reikalingą pedagoginę literatūrą mes padėsime Lietuvos mokytojams išauginti jaunąją kartą naujo tipo tautinė Lietuvos mokykla.

Lauksime jūsų paramos!

Raimonda Rukšienė

KAI SIAUBAS ARTĖJO KĖSTUTIS RADVILĖNAS

26

Bet mūsų „brigadoje“ buvo priimta išreikšti didingą Tėvynės praeitį dainomis, o reprezentuoti barzdomis kažkodėl mums nepriėjo. Todėl, man dažnai tekdavo nusivesti būrelį vyrų į miesto kirpyklą nuskusti barzdas ir apkirpti plaukus. Tokia misija teko ir šiandieną. Po pusryčių iškeliavome į Anklam. Kai kirpėjai mūsų povyzas pakeitė, suvirtome visi į kiną, o iš ten į aludę. Atsigaivinę putojančiu alumi, kuris ne kiekvieną dieną sutinkamas, sugrįžome į Stretensę. Entuziastai bematant mus apšvietė, kad iš sostinės griuvėsių buvo atvykęs storas ponas, rūkantis storą cigarą ir palikęs isakymą vykti į Čekoslovakiją. Iš ten atskiromis grupelėmis būsime ištransportuoti į Lietuvą!...

Pasiruošimas išvykai buvo paliktas kitai dienai. Pirmadienis, kovo 19 d. Rami ir svetinga Stretense dvaro šeimininkės globa, laike 33-jų stovyklavimo dienų, užsibaigė.

Išvykdam į naują paskyrimo vietą priėjome išvadą, kad mūsų idealai kariuomenės štabu buvo pilnai suprasti ir įvertinti, kai tuo tarpu jų pačių egzistencija vos laikėsi įsikibus šiaudelių plūduriuojančio žaibinio karo sūkuriuose. Jie puikiai žinojo, kad mūsų išmetimas už tūkstančio kilometrų sovietų užnugarį jiems nieko nepatarnaus, nes mūsų kovos arena ir tikslai neturi nieko bendro su Reicho egzistencija ir siekiais. Neatsižvelgiant į tai, jie sutiko mūsų įsipareigojimus patenkinti, kad galėtume atlikti tą aukščia-

sią pareigą gimtosios žemės gerovei. Bet ar mes tai įvertinome?

Stretense dvara palikome 16:00 val. ir išėjome į Fridland glžk. stotį kelionei į Neuern, Čekoslovakiją. Penktadienis, kovo 23 d. Po keturių kelionės dienų įriedėjome į Berlyną lydimi amerikiečių lėktuvų. Mūsų vagonus pastatė ant šaltinių bėgių Wusternonk stotyje, bet, atrodė, kad jie buvo per daug įtartini. Vis grojo bums ant nervų sukiudamies aplink. Vėliau garvėzys nustūmė į Seddin stotį. Taip nepastebimai pradingome iš jų akiračio. Lėktuvai mes čia neatsekė – buvo ramu. Matėsi bombardavimų žymės – su šaknimis išrautas didžiulės pušys.

Šeštadienis, kovo 24 d. Buvau įpareigotas aprūpinti dalinį maisto produktais. Tai jau ne toks eilinis reikalas. Mat, reikėjo pasotinti veik šimtas burnelių... Verpflegungstelle, Kariška maisto išdavimo įstaiga buvo visai kitame krašte Berlyno. Tai jau pla-tėsi maštai, negu Šančius ir Slabotkę kartu sudėjus. Ją pasiekti reikėjo naudotis daugiausiai U-Bahn traukiniais, kurie tuo laiku dar kursavo ir buvo gan saugi susisiekimo priemonė. Įsivaizdavau, kad visai grupei kelių dienų davins sudarys didelį krūvį, kopie penkiolika, gal daugiau nešulių. Pasirinkęs septyniolika vyrų 11:00 val. išėjome į stotį. Ta proga buvau numatęs aplankyti Litauische Hilfstelle – Lietuvių Sąjungą. Pasiteiravau pas vyrus nuomonės – gavau pritarimą. Privažiavę Prinz Louis Ferdinand Strasse, kurioje buvo įkurdinta L. S., išsėdome. Iš vietinių sužinojau, kad ši „N.2A“ dviejų raidžių ir dvejetainio kombinacija yra maždaug už kilometrą. Aišku šita nuotolių reikės įveikti nuosavomis kojomis. Nedelsdamas paaiškinau žygio tvarką:

– Su manimi sudarome šešias trejukes – gretas.

Atstumas tarp gretų nemažiau 100 metrų.

Bet jie užprotestavo, girdi: – Laikydami 100 m. nuotolį išsitiesime 600 metrų. Paskutiniąjį greta nematys pirmosios, o pirmoji mus. Vokiečiai mus sugaudys, nei pats nepasijusi. – Karo metu įstatymas leidžia ne daugiau kaip po tris kariškus grupę vaikštinėti mišie ir fotografuoti. Jei tik ilgiau pastoviniuosime ant šaligatvio, tai patar-nausime jų naudai. Nereikės gaudyti po vieną, bet visi būsime sulaukyti – paaiškinau.

– Tai vesk mus rikiuotėje! – Kodėl ne! Jei tik norite. Tik eisime viduriu gatvės. Na, žinoma, ir su daina iš pirmo žingsnio – pajaukavau.

– Bus ir daina! – Iš pirmo žingsnio? – Iš! – šūktelėjo keli. O buvo rinktiniai Suvalkijos lygumų dainininkai. Tokie daliniai jaunų ir žvalių vyrų Vokietijoje jau seniai nesimatė; tuojau atkreipė dėmesį griuvėsių gyventojai. Būriavosi šaligatviais, kai kurie skersakiauvo į mus, lyg mes būtume kalti, kad germanizacijos ekspansijos sostinėje keičiasi atmosfera. Įdėmiai stebi mus absoliutizmo „šventosios karvės“, kurios per visą nacizmetą maitinosi mūsų tėvų paruoštomis ūkio gėrybėmis, o jie tik triumfavo ir masiniai žudė nekaltus žmones. Tremė darbus į Vokietiją, grūdė ir kacetus, kol jų brutali strategija nesubyrejo į nekalčių badmierių masę, o išdidi kariuomenė suklupus po kūju ir pjautuvu nusizėmusiais žengia į nudrįskelių badmierių karo belaisviams skirtas stovyklas. O tuo tarpu į Berlyną vartus jau barbena aziatiško dvokimo apokalipsinė baisenybė.

(Bus daugiau)

Lithuanian MERCY LIFT

511 E. 127th Street, Lemont, IL 60439
(708) 257-6777 • Fax (708) 257-6887

MIELI BROLIAI IR SESĖS LIETUVIAI,

15 mėnesių — 15 konteinerių išsiųsta į Lietuvą!
600,000 svarų medikamentų!
\$15,000,000 vertės!

JAV-bių vaistų gamyklos aukoja vaistus Lietuvai, o **Lithuanian Mercy Lift** su aukotojų pagalba apmoka jų persiuntimą laivais, sunkvežimiais, lėktuvais ir traukiniais. Atsižvelgiant į vaistų kokybę, kiekvieno konteinerio pasiuntimas kainuoja nuo \$8,000 iki \$18,000, ypač kai vaistus reikia siųsti šaldytuvuose.

Padėkų laišakai plaukia iš Lietuvos ligoninių, kurios vartoja **Lithuanian Mercy Lift** pasiųstus vaistus.

„Žinome, kad ir pas Jus mana iš dangaus nekrenta. Neabejotinai turite vargo ir išlaidų. Už tai mes nuoširdžiai dėkojame visiems, visiems, tiek asmenims, tiek ligoninėms“, rašo Plungės ligoninės gyd. Edvardas Norkus.

Stora knyga talpina padėkos laiškus iš sekančių ligoninių, nes šie vaistai neina į vaistines. Dėkoja:

Akmenės, Alytaus, Anykščių, Biržų, Ignalinos, Jonavos, Joniškio, Kaišiadorių, Marijampolės, Kauno, Kelmės, Kėdainių, Klaipėdos, Kretingos, Kupiškio, Lazdijų, Mažeikių, Molėtų, Pakruojo, Panevėžio, Pasvalio,

Plungės, Prienų, Radviliškio, Raseinių, Rokiškio, Skuodo, Šakių, Šalčininkų, Šiaulių, Šilalės, Šilutės, Širvintų, Švenčionių, Tauragės, Telšių, Trakų, Ukmergės, Utenos, Varėnos, Vilkaviškio, Vilniaus (net 8-nios ligoninės), Druskininkų, Neringos, Palangos, ir kt. ligoninės.

Dėkoja ligoninių vyriausi gydytojai ir pavieniai ligoninių gydytojai — specialistai.

Norint gauti padėkos laiško kopiją, prašome rašyti ar skambinti į **Lithuanian Mercy Lift**.

Lithuanian Mercy Lift, savo ruožtu, dėkoja visiems aukotojams ir praneša, kad jau yra sudarytas 16-tas konteineris ir pradėtas 17-tasis, bet jau trūksta lėšų jų išsiuntimui į Lietuvą.

Vėl kreipiamės į geraširdę lietuvių visuomenę skubios finansinės pagalbos.

„Mažiau vienas kita pulkime, daugiau pagelbėkime; mažiau kalbėkime, daugiau padėkime Lietuvai jos kelyje į laisvę“, sako **Lithuanian Mercy Lift** komitetas.

TAD, LAUKIAME AUKŲ!

Atkarpa

**Lithuanian
MERCY LIFT**

Čekius rašyti ir siųst:

Lithuanian Mercy Lift
511 East 127th Street
Lemont, IL 60439 tel. 1-708-257-6777

Aukotojo vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Auka \$ _____

Nurašoma nuo mokesčių numeriu: E997-321-3001

GELBĖKIME LIETUVĄ IR JOS ŽMONES!

Los Angeles Lietuvių tautiniuose namuose netęcia išsiriškiavo keturi Vytautai: Lietuvos AT pirminkas Landsbergis, „Draugo“ bendradarbis Šestokas, Vidugiris ir gen. konsulas Čekanauskas.

LENKIJOS LIETUVIŲ „AUŠRA“

Tik po devjų mėnesių mane pasiekė Lenkijos lietuvių mėnraštis „Aušra“. Džiaugiuosi ja, jausdamas tą pačią plakančią Vilniaus krašto okupacijos metais lietuvišką širdį, tą patį einamą lietuvišką Golgotos kelią, norint išlaikyti mūsų prabotų kalbą, lietuvišką mokyklą, organizaciją, kovą su administraciniais pareigūnais.

Dėkui Dievui abiejų tautybų santykiai Katalikų Bažnyčioje gerokai pasitaisė, nėra viešų peštynių, užgauliojimų šventorių ar bažnyčioje, nors Seinų katedroje, statytoje lietuviškais rankomis ir lietuviškais pinigais, lietuviai laikomi tik „nuomininkais“.

Gegužės mėn. mėnraštis yra skiriamas lietuviui motinai, papišiant viršeli jaunos motinos su kūdikiu nuotrauką („Mamos glėbyje“), o Algis Uzdila savo vedamąjį straipsnį taip pat skiria motinoms (Lenkijoje Motinos diena atžymima gegužės 26 d.), pradėdamas jį tokiais sakiniais: „saulėn kyla lino žiedas, šviesos ieško tiesa, apie Motinos kaklą vėjasi glėžnos kūdikio rankutės. Tokia mūsų kilmė ir ten link kiekvieno nužymėtas kelias, nubarstytas Josios ilgesio asaromis, išrymotas laukimo valandomis“...

„...kai aš Tau pasigyrčiau, Mama, kad be galo gražų man gyvenimą padovanojai, Tu pasakei tasyk: gyvenimas yra skola, ne dovana! Ir įstrigo žodžiai į širdį, ir nedavė jaunam man ramybės. Ir išėjau ieškoti būdo, kaip galėčiau tą skolą išlyginti. O Tu sakeisi mane gyveniman išleidusi. Ir susirinko kely vienminčiai, kurie suėjome į būrį, nes Tu tą išmintį kartodavai visiems mano broliams. Tu ją kartodavai poringėse, dainose, pasakose, raudose. Ilgai stengėmės delioti Tau vieną gražią pasaką, o sudėlioje pavadinome ją „Gimtinės pasaka“, nes su ja visi juk esame suaugę, per ją – vieną tą pačią – broliais tapome.

Tik gerai klausykis, nes mes šiandieną norime grąžinti Tau bent dalį skolos, kurią pasiėmėme dar vaikystėje, iš Tavęs mokydami didžiausių gyvenimo tiesų, svarbiausių kalbos gimtosios žodžių – Mama, Tėvynė, Mokytojas, Meilė, Didvyris, Auka“...

Daug vietos skiriama kovai už tautinių mažumų lygiateisiškumą. Akstina davė Lenkijos seimo nario Włodzimierz Mokry pasakytą kalbą, siūlant pataisus Lenkijos konstitucijoje dėl tautinių mažumų teisių.

Atkreipdama dėmesį į pasakytą kalbą bei greičiausiai – paskatinta Lietuvos „tuteišų“ (lenkų) jūliais veiksmams ir žygiams, mėginant steigti Lietuvos valstybę, lietuvių Visuomenės kultūros draugijos

KAZYS BARONAS

taryba bei Šv. Kazimiero draugija parašė „Pro memoria“ Lenkijos prezidentui Lech Waleša bei pateikdama reikalavimus. Tokio paties turinio laiškas buvo nusiųstas Lenkijos seimo ir senato maršalams Mikalojui Kozakiewicz ir Andrui Stelmachowski. Laiške rašoma, kad Lenkijoje gyvenančios tautos visą pokario laikotarpį kentė priespaudą, buvo persekiojamos, o kai kurios, kaip pvz. vokiečiai – buvo nepripažinti, skelbiami nesanciais. Visi mes grumiamės ir atkakliai kovojame už savo teises, tačiau komunizmo laikais nedaug tegalėjome laimėti.

Paskutiniųjų metų pasikeitimai Vidurio ir Rytų Europoje teikia vilties, kad galbūt kažkada ir į Lenkiją ateis demokratijos laikai ir tautinės mažumos, kaip lygiateisės su lenkais galės gyventi, puoseletti savo kultūrą, kalbą, išpažinti savo tikėjimą“. Pridėtas ir

PRO MEMORIA

Lenkijoje gyvenantys lietuviai patyrė vienodai karčią dalį, kokia atiteko visam mūsų kraštui ir narsiai grūmėsi jė su visomis negandomis, kokios užgriuvė buvo daugumą šios valstybės piliečių.

Betgi nesunku išvengti, kad totalitarinio režimo pasekmės

tautinių mažumų, taigi ir lietuvių visuomeninį gyvenimą kaustė ypatingai smarkiai. Pavirsti buvome draustiniu, kuriame mūsų tautinė tapatybė suvesta į cenzūruotą folklorą ir kelias nebet tik dėl kalbos lietuviškomis vadinamas mokyklas.

Nuolat buvome politinių bei ekonominių poveikių taikiniu. Gi galimybių ugdyti savo tapatybę ir ieškoti būdų, kaip suderinti valstybinį lojalumą su tautine specifika, iki šiol neturėjome.

Todėl mus skausmingai žeidžia labai lėkšta ir praktiškai piktybiška, sen bei ten lenkų spaudos platinama informacija, atseit lietuviai nepatikiama priima naujai vykstančias permainas.

Mąstome kaip tik kitaip: valstybės ir lenkų tautos atstatautis autentiškumas teikia vilties ir mūsų tautinei savimonei. Gi atsakomybės imtis galime lygiomis su galimybėmis formuoti mūsų tautinę bendriją. Todėl būtent ir pateikiame Jums, Pone Prezidente, keletą mūsų būtiniausių reikmių, kurių realizavimas neturėtų, mūsų manymu, kenkti lenkų valstybės racijai ir nepadarų žalos valstybės biudžetui.

Dargi atvirksčiai, jų įgyvendinimas praktiškai patvirtintų Šventojo Tėvo ir Jūsų, Pone Prezidente, kilnas deklaracijas, kad ir Lenkijoje lygiai gali būti gerbiamos tautybų teisės bei jų tapatybės.

Seinai, 1991.03.19

A.†A. STASYS JUŠKUS

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje. Po sunkios trumpos ligos mirė 1991 m. liepos 22 d., 8 val. vakaro, sulaukęs 78 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, Jonišio mieste. Amerikoje išgyveno 33 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime brolio vaikai: Birutė ir Jonas Kasiukai su šeima; Nardis ir Severina Juškai su šeima; Vytautas ir Irena Juškai su šeima; geras artimas draugas Antanas Sereika; Lietuvoje brolis Antanas su šeima ir kiti gimines.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai, Liet. Bendruomenei, Anglijos Lietuvių klubui ir Liet. Fondui.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, liepos 25 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks liepos 26 d., penktadienį. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos mišios už velionio sielą. Po mišių bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę brolio vaikai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadieniais girdimos nuo 1 iki 2 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060. Tel. 908-753-5636.

Neužmiršo „Aušra“ religinio sk., vaikams, laiškų redakcijai bei trumpų kronikos žinučių. Du psl. skiriami aukoms, spaus-tuvės steigimui (Algis Avižie-nius, Krokuvė — 40 dol.) anti-blokiniam fondui, Lietuvos gynimo fondui, Lietuvių kultūros namų statybos apy-skaita bei gautos aukos. Atrodo, kad tai pajamos dar už 1987 m.

(taip atžymėta). Pajamų turėta 5 milj. 339 tūkst. 485 zlotus, o metų pabaigoje saskaitoje buvo 5,903,815.34 zlotai. Atrodo milžiniškos sumos, tačiau tikro-vėje, keičiant pvz. 505 tūkst. zlo-tų gautume tik apie 50 dol. Panašiai yra ir su Lietuvos gynimo fondu, pridėdam prie aukotojų pavardžių 100 tūkst. zlotų, 50 tūkst. ir t.t.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. JONAS VAIČIŪNAS

A. a. Jono Vaičiūno 10-ties metų mirties sukaktyje, už jo sielą Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke, rugpjūčio 3 d., šeštadienį, 5 val. vak. bus atnašaujamos gedulingos šv. Mišios. Visi giminės, draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti ir prisiminti a.a. Joną savo maldose.

Laima Vaičiūnienė

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Viet agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

Century 21 REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-767-0600

„BUD“ BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosa-vybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestiuose. Suinteresuoti skambinkite **BUDRAIČIUI**
Bus. 312-585-6100
res. 312-778-3971

FOR RENT

Išnuomojamas 2 mieg. butas
71 St. prieš parką. Skambinti
312-776-2929 arba
312-802-7370.

HELP WANTED

Daktaro kabinetui reikalinga
tarnautoja, gerai mokanti anglų
kalbą. Skambinti po 11 val. ryto
tel. 312-471-3300.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI.

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąži-ningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Viet agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

MLS

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Bilnstrubienė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

DAYTONA BEACH, FL
Sav. parduoda 3 mieg. 2 garažų modernišką namą. 1 bl. iki Atlanto! Skambinti nuo 10 v.r. iki 5 v. p.p.
Tel. 312-847-2226

Wisconsin — Newly constructed custom log home: 3 bedrm., cathedral cell., front & back decks; 8 mi. NE Wisconsin Dells. View Lake Mason. Call:
608-254-2729 after 5 p.m.

FLORIDA

ST. PETERSBURG BEACH

Apsigyvenkite tarp draugų Belle Vista apyl. Žavus namas tik 1 mylia nuo įlankos; 3 mieg., 2 vonios kamb.; didelis kampinis sklypas. Nauji namų apyvokos reikmenys ir centr. šaldymas; pri-jungtas 2 auto. garažas. Viskas naujai atremontuota. Tikras svajonių namas pietų saulėje! Kaina ne per aukšta. Detaliai informacijai kreiptis:

Chicagoje Dick Inman

tel. 708-251-9587

Floridoje, Paul Traxler,

tel. 813-367-3636

Kalbėti angliskai

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-4624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v. Kalbėti lietuviškai

DRAUGAS, trečiadienis, 1991 m. liepos mėn. 24 d.

5

Ašaros atidaro akis, skausmai Malda yra ryto raktas ir pabudina širdį.

L. Schefer

M. Gandhi

A.†A.

Inžinierius, v.s. fil.

APOLINARAS A. TREINYS

mirė š.m. liepos 22 d., 8:30 val. ryto, sulaukęs 66 m. Gyveno Hyannis, MA.

Gimė Lietuvoje, Raudondvaryje. Amerikoje išgyveno 42 metus.

Giliam liūdesyje paliko žmona Genovaitė; dukros: Dalia Treinytė ir Gražina Sakalauskienė; podukra Virginia, vyras Kęstutis ir dukraitė Vaiva Rimeikos; uošvienė Antanina Jan-kauskienė. Lietuvoje liko sesuo dr. Birutė Valentinavičienė su šeima, pusbroliai: Leopoldas su žmona Maryte ir Vytautas su žmona Virginia Kupcikevičiais ir jų šeimos Čikagoje; pusseserės: Onutė Želvytė Lietuvoje ir Jadvyga Juodviršienė Kanadoje.

Priklausė Lietuvių Skautų Sąjungai, kurioje ėjo įvairias pareigas virš 50 metų; Bostono Inžinierių-Architektų sąjungai ir Lietuvių Bendruomenei. Velionis pašarvotas trečiadienį, liepos 24 d. nuo 2-4 val. p.p. ir nuo 7-9 val. vakaro. DOANE, BEAL & AMES koplyčioje, 160 West Main Street, Hyannis, MA 02601.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 25 d. Iš koplyčios 9:00 val. ryto, bus atlydėtas į Lady of Victory parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į St. Francis Xavier kapines.

Giliai liūdinti žmona Genovaitė.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYSDOMENIS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidare naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. • Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. • Hickory Hills

2424 W. 69 St. • Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home

2533 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home

10201 South Roberts Road

Palos Hills, Illinois 60465

708-430-4455

Petkus Funeral Home

1410 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS

DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

APLINK MUS

x Dr. Tomas Remeikis. JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, pasibaigus Ženevoje vykusiai Tautinių mažumų ekspertų konferencijai, kurioje jis buvo Amerikos delegacijos narys, vyksta į Vokietiją dalyvauti Lietuvių Bendruomenės pirmininkų suvažiavime ir atstovauti dr. Antanui Razmai politinių klausimų svarsty-muose.

x Gytis Liulevičius yra vienas iš dvylikos studentų, laimėjusių vasarinio darbuotojo – „intern“ poziciją Miunchene esančio „Laisvės radijo“ tyrinėjimų skyriuje. Gytis turi bakalaurą iš Northwestern universiteto slavų kalbų ir literatūros srityje ir pereiną vasarą dirbti Lietuvių Informacijos centre, rinkdamas ir rašydamas žinias Lietuvos reikalais. Šios „intern“ programos tikslas yra suteikti aukštesnių mokslo laipsnių siekiantiems studentams progą vasaros darbu naudoti savo specialybės žinias apie Rytų Europą ir Sovietų Sąjungą, kad šį patirtis paruoštų juos profesiniam darbui, baigus studijas.

x Pianistas Jurgis Karnavičius, praėjusiais metais dalyvaudamas Oberlin, Ohio, surengtame Young Keyboard Artists Association konkurse, laimėjo pirmąją vietą. Liepos 24 d. Karnavičius atliks solo koncertą, Oberlin, Ohio, o liepos 28 d. drauge su m. Sigute Stonyte-Karnavičienė koncertuos Jaunimo centre. Bilietai iš anksto gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje.

x Stud. Darius Udrys iš Jackson, MI, ves dainų ir muzikos valandas lietuvių kilmės vaikų stovykloje Dainavoje ir lydes tautinius šokius ir lauzų dainas savo puikia akordeono palyda.

x „Draugo“ pilnų komplektų įrašimų pritrūkome š.m. Nr. 23, vasario 2 d. Kas turite atliekamą šį numerį, malonėkite atsiųsti „Draugo“ administracijai 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

x Sutinkame iš New Yorko ir Washingtono jūsų gimines ir pristatome į Chicago, arba išvežame atgal pigiau, negu lėktuvu. Skambinti iki 12 val. dienos, tel. (312) 434-8618.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Dr. Romualdas Kriaučiūnas pristatys prof. dr. Justino Pikūno vėliausią knygą „Nuo asmens iki asmenybės“. Priešatymas įvyks ateitininkų studijų dienoje rugpjūčio 30-rugsėjo 2 Dainavoje. Dėl informacijų skambinti Birutei Bublionei – 1-313-646-8588.

x Balso pirm. Marija Rudienė ir inž. Antanas Rudis, kurie neseniai grįžo aplankę Suvalkų trikampio lietuvių, susitiko ir kalbėjosi su popiežium Lomžoje, žada atvykti į Balso Beverly Shores rengiamą gegužinę šį sekmadienį, 1 val. p.p. Elenos ir Kazimiero Pocių ažuolynė.

x Šviesos-Santaros federacijos 38-sis metinis suvažiavimas rugsėjo 5-8 dienomis vyks Lietuvių centre, Lemonte. Suvažiavimas, tradiciniai ruošiamas Tabor Farm, Sodas, Michigan, dėl susidariusių netikėtų aplinkybių, turėjo būti perkeltas arčiau Chicago.

x Skautai ir skautės iš Rako stovyklos grįžta šį šeštadienį, liepos 27 d. Autobusas prie Jaunimo centro atvyks tarp 4:30-5:00 val. vak. Tėvai prašomi laiku atvykti pasitikti grįžtančius stovyklautojus.

x Vladas Janiūnas, Lietuvos televizijos sporto komentatorius ir Kauno „Žalgirio“ vyrų krepšinio komandos vadovas, atlydėjęs Lietuvos sportininkus į Ameriką, lankėsi „Draugo“ redakcijoje. Apgailestavo, kad dėl ankstesnių įsipareigojimų negali dalyvauti IV Pasaulio lietuvių žaidynėse Lietuvoje ir papasakojo apie lietuvių sportininkų laimėjimus, kuriuos ilgus metus pasisavindavo Sovietų Sąjunga.

x Pratešė prenumeratą, prideda po 20 dol. aukų šie garbės prenumeratoriai, rėmėjai, gyv. Chicago, Ill.: Aleksandra Tomosaus, Mykolas Pukarskis, E. Barsketis, Jadvyga Poška, Vincas Anciulis, Rasa Lapkus. Visiems tariame aciū už palaikymą savos spaudos.

x MĖSOS PRODUKTAI aukščiausios kokybės pristatomi į namus LIETUVOJE: medžioklinės dešrelės, palendvica, dešros ir kt. – \$95. Mažesnis siuntinys – \$68. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x „ŽAIBAS“ NR. 6 – MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druskos, 2 dežė ananasų, 2 dežė džiovintų slyvų, 2 dežė razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina – \$100.00. Kreiptis: „ŽAIBAS“ 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. telefonas (708) 430-8090.

x G. T. INTERNATIONAL, INC. parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus, neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis Lietuvoje ryšį palaiko ir visokeriopą informaciją perduoda mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Taip pat rašome vietinius bilietus, tvirtiname Aerofloto reisus ir parūpiname profesionalų pasitikimą New Yorko ir Washingtono. Prašome kreiptis: 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-430-7272.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

x Gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auksa: dr. Alina A. Domanskis, Palos Park, Ill., dr. A. Laucis, Mt. Olive, Ill., dr. K. Rimkus, Chicago, Ill., Kazys Mileris, Hamilton, Kanada, Elena Jasaitienė, St. Petersburg, Fla., P. R. Sodeika, Willard, Ohio. Visiems tariame nuoširdų aciū.

x Gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auksa: Adolfas Dirgėla, Oak Lawn, Ill., M. Mo-genis, Belleville, Ill., Elena Gerulaitis, Downers Grove, Ill., Juozas Naujalis, Cicero, Ill., Stasys Vaitkevičius, Chicago, Ill., Stasys Dargis, Oak Lawn, Ill. Labai dėkojame.

x Gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auksa: Antanas Valavičius, Chicago, Ill., Leonas Barauskas, Melrose Park, Ill., Stasė Vaišvila, Oak Lawn, Ill. Už auksa labai dėkojame.

x Casimir Ciurinskas iš St. John, Indiana, lietuviško žodžio ir veiklos rėmėjas, gražino laimėjimų šakneles su 35 dol. auksa ir tokiu prierašu: „Linkiu sėkmės ir ypatingai išvėmės nepelningam darbe. Iki pasi-matymo „Draugo“ gegužinėje“. Nuoširdus aciū už auką ir linkėjimus. Laukiame.

x Maria Vilutis, St. Petersburg, Fla., A. Smilgs, Vancouver, BC, Kanada, gražindami laimėjimų šakneles, prideda po 25 dol. aukų. Labai dėkojame.

x P. Augaitis, Delhi, Ont., Kanada, gražino laimėjimų šakneles, prideda 20 dol. auksa, o laiške rašo, kad gerai supranta mūsų bėdas, kadangi skai-tytojai mažėja, o šelpiamųjų tiek daug, pensininkų ištekliai tokie skurdūs, bet be „Draugo“ gyventi būtų liūdnas gyvenimo saulėlydis. Gaila, kad „Draugo“ pristatymas labai blogas. Kartais ateina kartu visos savaitės numeriai. „Labai dėkojame už auką ir laišuką. Dėl pašto netvarkos turime labai daug nemalonių“.

x A. Balasaitienė, Cleveland, Ohio, žurnalistė, „Draugo“ artima bendradarbė, atsiuntė 15 dol. auką. Nuoširdus aciū.

x Parūpiname bilietus jums ir jūsų giminėms iš Lietuvos į įvairius JAV miestus, neskrendant per Maskvą. Tvirtiname Aerofloto skrydžius, Lietuvoje parduodame automobilius, naujus su 2 m. garantija. Atsiškaišymas tik po paslaugų suteikimo. Skubiai fax'u persiunčiame dokumentus, laiškus į Lietuvą. Padedam sutvarkyti dokumentus emigracijos reikala-lais. Atlanta Import-Export, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121.

x NAUJAS „ŽAIBO“ NR. 11! Miltų 10 sv., cukraus 10 sv., ry-žių 6 sv., aliejaus 64 oz., 8 O'Clock pupelių kavos 39 oz., mėsos konservai: 2 dež. kumpio (1 kg), 2 dež. liežuviu drebučiuose (0.65 kg), 2 dež. vištienos sa-vo sultyse (0.65 kg). Pilna kai-na \$100. Bus pristatyta bet ku-rijoje Lietuvos vietovėje per 10 darbo dienų. „ŽAIBAS“ 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 – tel. (708) 430-8090.

x KELIONĖ LAIVU KARI-BŲ JŪROJE... septynios nak-tys, keturios salos. Kaina TIK \$972.50 žmogui įskaitant skri-dimą iš Čikagos, aukštos kate-gorijos kambarys su vaizdu į jūrą, visas maistas ir net užstū-mokėsčiai bei „taxes“. Jokių ki-tokių mokesčių! Išplaukiame š.m. lapkričio 03. Vietų skaičius labai ribotas. Registruotis G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. (708) 430-7272.

Redaguoja J. Placius. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Viktoras Šimaitis

PATARIMAI

Jeigu tau neleidžia sėti Nepalankūs vėjai,
Tu turi gudriai išmokti
Sėti net prieš vėją:
Jeigu vėjų vien žiūrėsi,
Niekad nepasėsi!

Jeį tu nori pasiekt uostą
Laimės ir Gerovės,
Tu turi gudriai išmokti
Plaukti net prieš srovę:
Jeį srovės pakintant laukisi,
Niekad nenuplauksi!

Jeį nenori tu tironui
Amžinai vergauti,
Turi laisvės reikalauti,
Bet ne jos maldauti:
Jeigu jos nereikalaus,
Niekados negausi!

LIETUVA DABAR IR 1918 METAIS

(Tęsinys)

Istorija ir vėl kartojasi. Kaip 1918 metais lietuviai pasinaudojo Rusijos ir Vokietijos nusilpimu, taip ir dabar, 1987 m., lietuviai – mokslininkai, dailininkai, rašytojai, muzikai, pasinaudoję Sovietų Sąjungos ekonomijos sugriuvimu ir Gorbačiovo „glasnost“ ir „perestroikos“ politika, sukūrė Sąjūdį. Sąjūdis suorganizavo masinius skaudžius ir liūdnus įvykių minėjimus: Ribentropo-Molotovo nepuolimo pakto, liūdnųjų birželio dienų ir kitus minėjimus. Sąjūdis laimėjo 36 vietas iš 64-ųjų Lietuvos Aukščiausioje Taryboje. Tie įvykiai atkreipė viso pasaulio dėmesį. 1989 m. Lietuva atgavo savo trispalvę vėliavą ir teisę giedoti savo himną. Palaipsniui Lietuva sugebėjo išsikvoti dalinę ekonominę nepriklausomybę. Kaip pirmųjų nepriklausomybės kovų metais, lietuviai pasisakė už nepriklausomybę, taip ir šiomis dienomis Lietuva kovoja už pilną savarankiškumą. Kaip 1918 metais Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę, taip ir Aukščiausioji Taryba, kuri buvo žmonių išrinkta, panašiai pasielgė. Gorbačiovas jėga negali sustabdyti, nes viso pasaulio akys jis sužlugtų kaip taikos šalininkas. Jis bando sulėtinti įvykius Lietuvoje mėgina išleisti naujus Federacijos įstatymus. Šiuos įstatymus priėmus, sužlugdyt Lietuvos nepriklausomybės planus. Yra vienas didelis skirtumas tarp Lietuvos laisvės kovų šiandien ir 1918-aisiais metais. Anais laikais savanoriai apgynė Lietuvos laisvę savo krauju. Šių dienų lietuviai, sekdami kardinolo Sladkevičiaus protingais pamokymais, eidami mažais atsargiais žingsniais, išnaudojo visas diplomatinės galimybes.

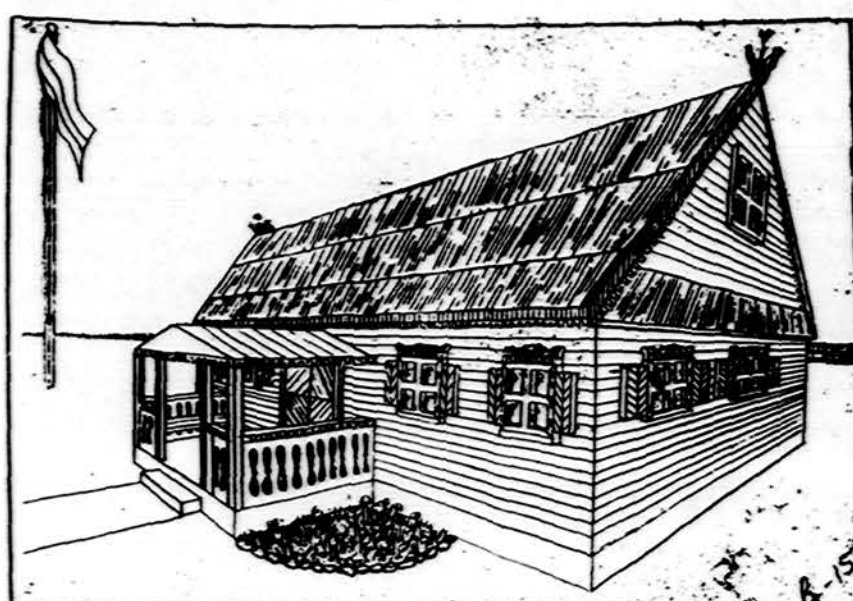
Palyginus ankstesnes ir dabartines kovas už nepriklausomybę, matome, kad jos turi daug panašumo ir skirtumų. Nors kelias į Lietuvos nepriklausomybę dar yra ilgas ir duobėtas, tačiau visi žinome, kad Lietuvos laisvės rytas pamažu švinta.

(Pabaiga)

Aras Mattis,
Los Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinys.
„Aš čia gyva“.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Panašiam name kaip šis, gimė didvyris – Atlanto nugalėtojas Steponas Darius. Piešė Baltija Udrytė

STEPONAS DARIUS

Plačios Tėvynės lygumos, aplinkui dideli miškai. Tokiame žemaitijos kampelyje – Rubiškių kaime, Kėdarnos valsčiuje, Tauragės apskrityje 1896 m. sausio 8 d. gimė Steponas Darius. (Dabar tas kaimas vadinasi Dariskiai, Šilalės rajone). Vidutinio didumo ūkis su dideliu vaismedžių sodu. Geri, darbštūs tėvai skiepijo mažam Stepukui darbštumą. Greitai prabėgo nerūpestinga vaikystė, klajojant po miškus, grybaujant, toli akutėmis palydint paukščių skridimą.

1905 m. mirė tėvas. Motina liko našlė su trejeta mažų vaikų, turėjo ieškoti šeimos globos. Išleka už Kazio Degučio. 1907 m. šeima apsidžia ūki ir išvyksta į Ameriką. Pradžioje apsigyveno netoli New Yorko. Vėliau persikelia į Chicago. Čia atidaro mažą restoraną ir iš jo pragyvena. Amerikoje Stepukas baigia pradžios ir aukštesnį mokslą. Domisi technika. Gauna darbą brolių Wright aviacijos parduotuvėje ir čia susidomi aviacija.

Šis jaunuolis mokykloje buvo stropus ir pavyzdingas mokinys, o namie nesiskirdavo su knyga. Sporto aikštėje buvo judrus sportininkas. Namuose klusnus ir tvarkingas sūnus, o broliams ir seserims – mylintis brolis. Stepas nuo pat jaunystės gražiai sugyveno su visais šeimos nariais.

Europoje prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas. 1918 m. Stepas įstojo savanoriu į JAV armiją. Išvyko į Europą. Kare buvo sunkiai sužeistas. Pasveikęs, paėmė iš kariuomenės atostogų ir išvyko į Lietuvą. Čia prasidėjo laisvės kovos, kuriose Stepas dalyvavo ir padėjo Lietuvai apsiginti nuo priešo. Čia baigia karo mokyklą leitenantu. Tampa lakūnu – išsipildė jo svajonės. Vėl išvyksta į Ameriką pas savo šeimos narius. Prieš išvykdamas į Ameriką pasakė draugams, kad jis į Lietuvą dar grįš, bet jau lėktuvu.

Amerikoje tobulinosi aviacijoje. Išgijo savo lėktuvą, daug skraidė. Susidraugavo su Stasiu Girėnu ir nutarė abu skristi lėktuvu per Atlantą į Lietuvą. Lietuviai rinko auksą jų žygiui. Išgijo didesnį lėktuvą, kurį pavadino Lituanicos vardu. Jį perdirbo ir paruošė skridimui. Kaip žinote, liepos 15 dieną slapta iš Brooklyn'o išskrido į Lietuvą. Dėl ko slapta? JAV valdžia jiems nedavė leidimo išskristi, nes lėktuvas neatitiko valdžios reikalavimų. Valdžios reikalavimus patenkinti neturėjo pinigų. Tačiau ir tokiu lėktuvu perskrido Atlantą, bet žuvo netoli Lietuvos valstybės sienų.

LAISVĖ PABALTJO KRAŠTAMS

Jau keleri metai, kai laikraščiai skiria daug dėmesio įvykiams Lietuvoje. Ne tik lietuviški, bet ir anglų kalba laikraščiai daug rašo apie Lietuvą. Ypač buvo pažymėtas rugpjūčio 23 dienos įvykis, kai beveik du milijonai žmonių iš visų trijų Pabaltijo valstybių, susikabinę rankomis sudarė „Baltijos kelią“. Šis gyvasis kelias nusitęsė nuo Estijos iki Lietuvos. Estijoje jis prasidėjo Talino mieste, Estijos sostinėje, pasibaigė Lietuvoje, Vilniuje. Visi žmonės susirinko paminėti ir pasmerkti pakta, kuris buvo pasirašytas prieš 50 metų. Ši 375 mylių žmonių grandinė norėjo atkreipti viso pasaulio dėmesį, kad nacių – sovietų paktas, pagal kurį visi trys Pabaltijo kraštai prarado savo nepriklausomybę, turi būti pasmerktas ir laisvė tiems kraštams vėl sugrąžinta.

Daina Batūraitė,
Toronto Maironio aukšt.
lit. mokyklos mokinė
Kanada.
(Maironio metraštis)

KRYŽIŲ KALNAS

Yra daugiau kryžių kalnų Lietuvoje. Kryžiai yra simboliai žmonių vargų ir kančių. Taip pat yra kalnų, kurie turi gerus prisiminimus.

Netoli Šiaulių miesto yra garbus Kryžių kalnas. Šitas kalnas yra paaukotas tautos prisikėlimui ir žmonių dėkingumui išreikšti. Ten kryžiai yra seniai pastatyti. Jie primena išstremtusius į Sibirą ir žuvusius už Lietuvos laisvę. Kryžiai yra tautos atgimimo ženklas, kad mes neužmirštumėm praeities, kad dar stipriau kovotumėm už ateitį.

Mums reikia giliai į širdį įjungti tikėjimą ir visą laiką tikėti, tikėti... Tik su stipriu tikėjimu mes galėsime atgauti laisvę.

Visi šie kryžiai yra simboliai, kurie mums byloja: „Nenusiminkite ir tikėkite, lietuviai, nes mes skelbiame jums prisikėlimą ir gyvenimą“.

Aleksas Mitrus,
Detroito „Žiburio“
aukšt. lit. m-los mokinys.

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Kada žmogus ant vienos kojos stovi? Kai kelnes maunasi.
Lietuvių mįslė

Kas pasauly turi didžiausią kepurę? Kas didžiausią galvą turi.
Lietuvių mįslė

LIETUVA, TU MANO LIETUVA

Lietuva, Tu mano Lietuva,
Lietuvių tėvynė pirmą.
Būsi laisva ir galinga,
Iš vergijų išilksi gyva.

Ten kur žalios girios,
Ten pavasaris gražus.
Krenta rasos sidabrinės
Nuo auksinio dangaus.

Lietuva, Tu mano Lietuva,
Ištisus lietuviškas rankas
Tu sieki mus per vandenynus,
Nuo tolimo gintarinio kranto.
Dalia Cirušytė,
Toronto Maironio aukšt.
lit. m-los mokinė.
Kanada.
(Maironio mokyklos metraštis).

KŪČIOS

(Pagal lietuvių tautosaką)

Advento laikų lietuviai pasninkauja, valo namus ir gamina valgius besiruošiant ypatingai Kūčių vakarienei. Senovėje krikščionys susirinkę laužavo duoną ir ją dalindavo. Iš to kilo Kūčių pavotys. Žodis „kūčia“ apibūdina seniau valgomą avių ir kitų grūdų mišinį.

Visa šeima Kūčių vakarą susirenka. Šis vakaras yra tylus ir paslaptingas. Lietuviai tiki, kad tą vakarą vanduo virsta vynu ir gyvuliai vidurnaktį prabilsta. Kūčių dieną namai išvalomi. Vakarienei ruošiami nemėsiniai valgiai, kurių yra dvylika. Skaičius dvyliką mums primena dvyliką Jėzaus apaštalų. Tie valgiai yra: slizkai su aguonų pienu, keptos žuvelės, žuvies pjaustiniai, marinuoti grybai, silkų vyniotiniai, silkės su pomidorų padažu, marinuotos silkės su grybais, vaisių kompotas, daržovių mišinys, spanguolių kisielis, grybų pyragaičiai ir gira.

Stalas apdengtas balta staltiese. Po ją patiesiamas šienas, kuris mums primena Bėltiejaus tvartelį. Naudojami švarūs, paprasti indai. Kiekviena šeima palieka vieną tuščią lėkštę mirusiams ir stalą papuošia žvakėmis ir eglės šakomis.

Pirmajai žvaigždę danguje pasirodžius, prasideda Kūčių vakariene. Šeimai susėdus prie stalo, tėvas sukalba maldą. Po to visi dalinasi plotkelėmis. Kūčių valgiai iškart ant stalo padedami, ir visi pradeda vaišintis. Niekas neskuba valgyti. Žmonės ramiai ir tyliai kalbasi.

Baigė valgyt, žmonės buri, bandydami spėti ateitį. Jie traukia skirtingo ilgio šiaudus iš po staltiesės pažiūrėti, kas ilgausia ir trumpiausia gyvena. Taip pat skaičiuoja malkas, žirnius arba saldinius. Jei porinis skaičius, tai sakoma, kad bus vestuvės tais metais. Yra ir daug kitų burtų.

Šienas nuo Kūčių stalo duodamas gyvuliams. Šeima paskui renkasi prie eglės perduoti kalėdinius linkėjimus, atidaryti dovanas, pagiedoti kalėdines giesmes ir pasikalbėti. Baigia vakarą dalyvaudami iškilmingose Piemenėlių Misiose.

Baltija Udrytė,
11-tas skyrius

Kodėl žmogus vejamas atsi-grįžta? Dėl to, kad nugaroj akių neturi.
Lietuvių mįslė

Lietuvių mįslė